

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 6.030509 Облік і аудит
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік і контроль основних засобів (на прикладі ТОВ «ЦЕМЕНТ»)»

Виконавець:

студентка 42 групи ОЕФ

Котига Тетяна Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Добрунік Тетяна Пилипівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Стратегічний розвиток підприємств національної економіки в умовах трансформаційних змін ринково-конкурентного середовища потребує теоретичного обґрунтування та практичного впровадження високоефективної системи обліку та контролю основних засобів підприємства, яка буде сприяти надходженню та обробці якісної інформації для потреб управління і пошуку на цій основі способів підвищення ефективності їх використання, прибутковості підприємства і зміцнення його конкурентних позицій на ринку. Зазначені проблеми визначили вибір теми кваліфікаційної роботи та її актуальність.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо організації обліку і контролю основних засобів та виявлення альтернативних напрямків їх ефективного використання з метою забезпечення стійкого функціонування підприємства в сучасних умовах господарювання.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність основних засобів як економічної категорії та об'єкту обліку;
- вивчити нормативно-правове регулювання та теоретичні основи обліку основних засобів з урахуванням облікового та податкового законодавства;
- розглянути проблемні питання обліку, оцінки основних засобів та нарахування амортизації;
- надати організаційно-економічну характеристику об'єкта дослідження;
- охарактеризувати первинні документи для обліку стану та руху основних засобів;
- проаналізувати і оцінити діючу систему обліку надходження та вибуття основних засобів на підприємстві;
- проаналізувати сучасний стан рівня забезпеченості і якісного складу основних засобів.
- провести оцінку ефективності використання основних засобів;
- зазначити основні аспекти організації та методики проведення контролю основних засобів;
- вивчити діючу практику організації внутрішнього контролю на підприємстві;
- узагальнити інформацію та надати пропозиції стосовно удосконалення обліку основних засобів та дієвості внутрішнього контролю на підприємстві з метою підвищення ефективності управління основними засобами підприємства.

Об'єкт дослідження є господарська діяльність ТОВ «ЦЕМЕНТ» в частині операцій, які пов'язані з надходженням та використанням основних засобів підприємства.

Предмет дослідження є теоретико-методичні основи та практичні аспекти обліку та контролю основних засобів підприємства.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися наступні методи: монографічний (вивчення вітчизняного та світового досвіду визначення категорії «основні засоби»), абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення і формування висновків), системного аналізу (аналіз економічного стану досліджуваного товариства), економіко-статистичний (при проведенні аналізу стану, руху та ефективності використання основних засобів), та інші.

Інформаційна база дослідження: законодавчі та нормативно-правові акти з питань обліку основних засобів, первинні документи та облікові реєстри, податкова і фінансова звітність підприємства ТОВ «ЦЕМЕНТ», матеріали науково-практичних конференцій, професійних періодичних видань. У процесі написання кваліфікаційної роботи досліджені і використані наукові праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів та вчених в області фінансового обліку та звітності.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (60 найменувань) та 25-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 85 сторінок. Основний зміст викладено на 78 сторінках. Робота містить 14 таблиць, 19 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано тези

1. Котига Т.В. Організаційно-методичні аспекти обліку основних засобів *Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації.* Тези доповідей V Міжнародної студентської науково-практичної інтернетконференції. – Одеса: ОНЕУ, 2019. С.73-75.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретико-методичні основи обліку основних засобів»** розглянуто сутність основних засобів як економічної категорії та об'єкту обліку, наведено нормативне регулювання організації обліку основних засобів відповідно до положень національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, їх документального оформлення, визначено проблематику оцінки та нарахування амортизації основних засобів відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби»

У другому розділі **«Організаційно-методичні та практичні аспекти обліку основних засобів ТОВ «ЦЕМЕНТ»**» надано організаційно-економічну характеристику об'єкта дослідження, проаналізовано тенденції його розвитку,

зазначено загальну організацію обліку та звітності у ТОВ «ЦЕМЕНТ» розкрито діючу систему обліку основних засобів, їх документальне оформлення та систематизацію в реєстрах аналітичного та синтетичного обліку.

У третьому розділі **«Діюча система аналізу і контролю основних засобів ТОВ «ЦЕМЕНТ» та напрямки удосконалення»** проведено аналіз динаміки наявності основних засобів підприємства, їх стану та руху, показники ефективності використання основних засобів, представлено організаційні основи та методику проведення контролю операцій з основними засобами, внесені пропозиції щодо удосконалення обліку, підвищення дієвості внутрішнього контролю діяльності підприємства з метою забезпечення ефективності використання основних засобів як домінантної складової виробничо-ресурсного потенціалу та зростання прибутковості ТОВ «ЦЕМЕНТ»

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Господарсько-фінансова діяльність ТОВ «ЦЕМЕНТ» здійснюється відповідно до видів діяльності передбачених Статутом. Основним напрямком є виробництво та реалізація різних видів цементу. Основним напрямком діяльності ТОВ «Цемент» є серійне виробництво цементу за його видами. Компанія виготовляє високоякісну та конкурентоспроможну продукцію, що формує основну долю отриманих доходів

2. Встановлено, що підприємство володіє достатнім виробничо-ресурсним потенціалом і за аналізований період досягло істотного результату щодо збільшення виручки від реалізації продукції. ТОВ «ЦЕМЕНТ» здійснює свою операційну діяльність прибутково, ефективність основної діяльності за показником рентабельності продукції є досить значною, проте ефективність продаж, яка показує скільки операційного прибутку отриману у розрахунку на 1 гривню виручки від реалізації продукції залишається низькою. Проте, фінансово-господарська діяльність підприємства залишається збитковою за рахунок значного впливу на формування загального фінансового результату інших доходів та витрат.

3. Бухгалтерський облік товариства організовано відповідно до вимог Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Для ведення обліку ТОВ «Цемент» використовує комп'ютеризовані програми «1С:Підприємство 8.2.» та «SAP» Податкова звітність на ТОВ «Цемент» складається з використанням програм «М.Е.Дос» і «OPZ звітність».

4. В ході практичного дослідження обліку основних засобів на ТОВ «ЦЕМЕНТ» встановлено, що обліково-аналітичний процес організовано на достатньому рівні. Первинний, синтетичний та аналітичний облік основних засобів, в основному відповідає вимогам чинного законодавства, але система бухгалтерського обліку має окремі недоліки. Встановлено, що окремі типові форми первинних документів на підприємстві не використовуються. Це, наприклад, інвентрані картки обліку об'єкта основних засобів, де в обов'язковому порядку повинні бути зазначені зміни у вартості об'єктів

основних засобів Відображення бухгалтерських операцій щодо реалізації основних засобів відбувається за старою схемою. Це в незначній мірі впливає на інформацію у фінансовій звітності.

5. За результатами проведеного аналізу встановлено, що у загальній структурі активів підприємства значну питому вагу займають саме необоротні активи – 67,4%, серед яких основним засобам відводиться 93,5%, питома вага основних засобів у загальній сумі активів підприємства – 63%.

6. За результатами проведеного аналізу стану та руху основних засобів на підприємстві встановлено, що незначне зростання вартості основних засобів зумовлено зростанням вартості таких складових, як: будівлі, споруди, передавальні споруди та машини та обладнання. Проте, поряд із збільшенням цих складових відбулося зменшення наявних транспортних засобів. За результатами аналізу технічного стану ОЗ встановлено, що коефіцієнти зносу в динаміці зменшуються і відповідно збільшуються коефіцієнти придатності. Показники руху основних засобів ТОВ «ЦЕМЕНТ» свідчать про незначне оновлення основних засобів.

7. Проведена оцінка забезпечення та ефективності використання основних засобів, свідчить, що озброєність основними засобами має позитивну тенденцію до збільшення. Віддача основних засобів як за активною частиною, так і за середньорічною вартістю наявних основних засобів також збільшується на протязі аналізованого періоду діяльності підприємства, що зумовлено збільшенням доходу від реалізації. Зміни фінансових результатів підприємства зумовили відповідні зміни прибутковості використання ОЗ, тобто у звітному періоді відповідно до зниження валового та операційного прибутку та майже незмінної вартості ОЗ спостерігається зниження їх прибутковості (рентабельності).

8. В роботі зазначено основні завдання та окреслено етапи проведення контролю основних засобів щодо достовірності відображення в обліку операцій з їх надходження, використання, вибуття, та відповідно відображення у звітності підприємства. Визначено, що контроль основних засобів на підприємстві включає в себе три етапи: підготовчий, основний та заключний. Встановлено, що на підприємстві систематично проводиться інвентаризація основних засобів, проте її результати не знаходять відображення у відповідних документах.

9. З метою удосконалення обліку стану та руху основних засобів на підприємстві запропоновано:

- приділити увагу амортизаційній політиці у частині вибору альтернативних методів нарахування амортизації на окремі об'єкти основних засобів

- підвищити інформативність документального оформлення стану та руху основних засобів

- дотримуватися методології відображення на рахунках бухгалтерського обліку процесу реалізації основних засобів

- вдосконалити процедури внутрішнього контролю на підприємстві з метою нівелювання порушень щодо відображення в обліку операцій з основними засобами

- в обліковій політиці зазначити модель обліку основних засобів: за собівартістю або за переоціненою вартістю, порядок визначення строку корисного використання об'єктів основних засобів

10. Рекомендовано впровадження ефективної системи внутрішнього контролю в контексті управління основним капіталом підприємства та наведено його загальний алгоритм, що дасть можливість проводити перевірку правильності відображення операцій з надходження та використання основних засобів, підвищить ефективність ведення бухгалтерського обліку та зменшить рівень порушень в фінансово-господарській діяльності підприємства